

СЦЕНАРІЙ. Авторська програма «Крихка сила»**Формат:** Авторська програма, соціальна телепубліцистика**Авторка-ведуча:** Ангеліна Краснова**Локації:** барахолка · ShvetsMuseum · керамічна майстерня · сервірування

ПОЧАТКОВІ ТИТРИ	Київський університет культури · Дипломна робота · Авторська програма «Крихка сила»
ЛЮФТ	Шум барахолки.
АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Барахолка. Польовий музей просто неба. Тут між радянськими дрібничками, книжками і старими сервізами ховаються справжні скарби. Для одних – це мотлох. Для інших – декор. Але насправді кожна така річ може виявитися уламком великої історії.
ЗК	Значна частина української порцеляни сьогодні живе саме тут, серед сотень випадкових речей. На барахолці історію країни іноді можна буквально купити за кілька десятків гривень.
АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Але порцеляна не любить поспіху. Тут мало просто глянути на річ. Треба перевернути чашку, знайти клеймо, придивитися до краю, фарби та позолоти.
ЗК	Про те, як відрізнити «діамант» від звичайної кераміки, добре знає Поліна. Її родина має неабияку колекцію порцеляни та вінтаж.
<i>СНХ Поліна Жигул, колекціонерка порцеляни та вінтажу</i>	<i>Я з дитинства ходжу на барахолки і вже автоматично помічаю хороші речі. Спочатку я дивлюсь на форму, клеймо і якість розпису. Ще дуже добре підносити предмет до світла, бо хороша порцеляна, вона просвічується, а дешева ні.</i>
ЗК	Для когось це просто посуд або декор. Але для тих, хто вміє «читати», кожна річ може розповісти про свій час, фабрику, стиль і навіть спосіб життя.
<i>ЛАЙФ-СНХ Поліна Жигул, колекціонерка порцеляни та вінтажу</i>	<i>Наприклад, тут написано «Кала» – це німецька фірма. І якщо дивитись на клеймо, можна розпізнати якого вона приблизно століття. Це десь ХХ століття. І можна його вважати вже вінтажем, але не антикваріат.</i>
ЗК	Те, що сьогодні лежить на старому прилавку, колись було символом статусу й особливої культури побуту. Проте кожен шукає тут щось своє. Хтось – спогад про бабусину квартиру, хтось – вигідну інвестицію.

АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Мій улов сьогодні – маленька чашка з тонкою позолотою. Не музейний шедевр. Але вже річ, повз яку хочеться не пройти, а зупинитися.
АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Порцеляна. Її називають «білим золотом». Понад тисячу років тому в Китаї з'явилися перші фарфорові вироби – тендітні, але напрочуд міцні. Відтоді ця крихка краса підкорила весь світ. Кожна чашка, тарілка чи статуетка – це не просто річ. А відбиток часу, який пережив епохи, війни та навіть цілі імперії.
ЗК	Секрет виготовлення китайські майстри тримали в таємниці понад тисячу років. Лише у XVIII столітті європейцям вдалося відкрити власну формулу. Саме тоді в саксонському Майсені запрацювала перша європейська мануфактура, і фарфор став символом розкоші.
АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	І якщо на барахолці така річ ще може загубитися серед сотень інших, то в музеї вона вже набуває голосу. Саме таким місцем крихкої сили став ShvetsMuseum.
ЗК	Перший в Україні музей порцелянових фігур. Його засновник журналіст і колекціонер Олександр Швець. Протягом багатьох років він збирав фігурки з усього світу від Японії до Іспанії, від Франції до України. У його колекції понад чотири тисячі експонатів, частину з яких можна побачити просто тут, у залах музею.
<i>СНХ</i> Олександр Швець, засновник ShvetsMuseum	<i>Тут зібрані до десятка композицій. Найбільших у світі суцільних порцелянових композицій. Оці карети і той потяг величезний – це величезні суцільні композиції.</i>
ЗК	Музей повертає речам контекст. Те, що на барахолці могло здатися випадковою дрібницею, тут стає свідченням часу, смаку та стилю.
АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Не кожна річ потрапляє під скло вітрин. Більшість продовжує життя зі своїми «шрами». У Японії є філософія Кінцугі – мистецтво реставрації, де тріщину не ховають, а підкреслюють золотом. Там злам сприймають не як кінець, а як продовження історії.
ЗК	Але порцеляна – не лише про Європу чи Азію. В Україні теж є своя сторінка цієї історії – мальована кераміка або майоліка. І хоча українські майстри працюють в іншій традиції, сама думка дуже близька. Крихка річ не закінчується в момент втрати. Її можна зберегти, переосмислити, дати їй нову форму.
АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Шукати красиві речі можна на барахолці. А можна піти іншим шляхом і спробувати створити свою власну. Сьогодні кераміка вже давно не лише про професійних майстрів. За глину може сісти майже кожен, незалежно від віку чи досвіду.

ЗК	Подібні керамічні студії є чи не в кожному місті. Сюди приходять не обов'язково за ідеальним результатом, часто за самим процесом.
<i>СНХ Марія Шевченко, майстриня з кераміки</i>	<i>Вперше, коли людина приходить, дуже велика абстракція, тобто людина не знає, що вона хоче ліпити. А коли вона після першого заняття пробує перший раз, в кінці заняття уже дуже багато ідей, чого б вона хотіла зліпити. Тому після того, як людина спробує, матеріал в руках і взагалі відчуває, вона розуміє свої можливості.</i>
АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Я теж вирішила спробувати себе в кераміці. Знайомтеся, пані Вікторія, допомагатиме мені опанувати глину. Пані Вікторіє, що будемо сьогодні робити?
<i>ЛАЙФ-СНХ Марія Шевченко, майстриня з кераміки</i>	<i>Будемо робити підсвічник. Кожен лепісток ми будемо робити ліпити окремо. Так береде і робите лепісток зліплюєте. Можете відкусити там якийсь кусочок глини і так скільки лепісточків, скільки во захочете. Виймемо трошечки глини, щоб вони стали легшими, і приклеєного до серединки.</i>
АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Ось така краса в мене вийшла. Маленька, трохи нерівна, проте моя. Коли дивишся на таку річ зблизька, бачиш не тільки форму. А сліди рук. Ось тут я трохи перетиснула, тут – підправляла край, а тут він усе одно залишився нерівним. Фабрична річ таких слідів не залишає. А ця, навпаки, зберігає весь шлях свого народження в кожному русі руки.
ЗК	Але насправді цінність посуду розкривається не лише в історії походження, а й у тому, як ми користуємося ним сьогодні. Сервірування столу – спосіб повернути речі в побут.
АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Сучасне сервірування давно відійшло від правила, що все на столі має бути з одного набору. Навпаки, сьогодні цінують поєднання різних фактур і характерів. Порцеляни, кераміки, скла, льону.
ЗК	Як поєднати вінтажний посуд із сучасним, не перевантажити стіл деталями й зробити сервірування живим, добре знає експертка з етикету та сервірування Аліса.
<i>СНХ Аліса Казка, експертка з етикету та сервірування</i>	<i>Вінтаж став, ну скажімо, вже трендом. І навіть ті, кому не цікавить сервірування, вже зацікавились ним. І до нас приходить мода на підтарілники, якісь деталі, порткуто, якісь кувертні картки, підставки під них.</i>
ЗК	Красивий стіл не обов'язково дорогий сервіз чи складний етикет. Часто достатньо одного акценту: цікавої чашки, незвичної тарілки, живих квітів або речі, зробленої власноруч. Саме з таких деталей формується атмосфера.

АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Спробуємо перевірити це на практиці. Беру чашку та тарілку з барахолки, додаю річ, яку зробила сама, просту серветку і кілька квітів. І стіл уже виглядає не як випадковий набір предметів, а як маленька композиція.
ЗК	У майстерні форма тільки народжується. На барахолці – вже прожила чиесь життя. Але між цими двома точками немає розриву.
АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР	Річ не зникає, коли втрачає блиск, автора чи місце у домі. Вона просто переходить далі – з рук у руки, з часу в час. І поки я тримаю цю чашку, здається, що в ній збереглося значно більше, ніж форма чи візерунок. Такі речі можуть опинитися на барахолці, у музеї або знову повернутися в майстерню, щоб почати нове життя. Та найважливіше, вони не зникають безслідно. Вони просто щоразу знаходять нового господаря.
ФІНАЛЬНІ ТИТРИ	Авторка-ведуча Ангеліна Краснова · КУК, 2026